

Informatieavond Sociaal Domein 16 oktober 2024: de verhalen en de cijfers

In 2021 zijn we gestart met de 'omvorming' van het sociaal domein. Een beweging waarmee we onze hulp en ondersteuning dichterbij onze inwoners willen brengen door te investeren in de (lokale) sociale basis en daarmee ook de kosten voor de duurdere, meer specialistische zorg, zo veel als mogelijk wilden afvlakken. Dit hebben we gedaan middels de inzet van succesvolle pilots waar jullie vanavond meer over horen.

Het lijkt er meer en meer op dat deze aanpak werkt. We zien een minder sterke stijging van zorgkosten, dan bij vergelijkbare gemeenten. Daarnaast zien we dat we onder de 'Haagse norm'- dwz de middelen die we uit Den Haag in onze algemene uitkering krijgen- blijven.

Vanuit de Jeugdwet en de Wmo zijn gemeenten verplicht om, waar nodig, zorg en ondersteuning te organiseren. Niet beschikbaar hebben van geld, is daarbij geen criterium om geen zorg te leveren (open einde regelingen). Dit maakt financieel bijsturen lastig: als hulp nodig is, moet die worden geboden.

Wat we ook zien, en niet op kunnen sturen is dat jeugdigen zwaardere vormen van hulp nodig hebben. Eén jeugdige extra in jeugdzorg in Verblijf met behandeling al snel voor fors meer kosten. Dat trof ons in 2023, zorgde voor € 450.00 aan extra kosten en dat werkt nog na in 2024 want die zorg loopt veelal nog door in 2024. Dit is een risico waar we niet op kunnen begroten. We begroten op basis van de uitgaven van het voorgaande jaar en in de risicoparaagraaf waarschuwen we voor het risico dat ons in 2023 trof en nu nog steeds doorwerkt. Dat, en dat én de stevige indexering van 6.56% over 2024 zorgt voor een forse toename van de kosten jeugdhulp in dit jaar.

De algemene uitkering wordt bepaald aan de hand van verschillende parameters. Door deze terug te herleiden kan er een grove schatting gemaakt worden hoeveel er ongeveer 'bestemd is voor het sociaal domein. Als we deze 'Haagse' norm naast de gemaakte kosten leggen, zien we dat het sociaal domein (en ook als we jeugdzorg los bekijken) onder deze zogenaamde norm blijft. Althans t/m begrotingsjaar 2025. In de jaren hierna zullen er overheen gaan. Maar dit komt doordat de 'norm' drastisch naar beneden zakt vanaf het ravijnjaar. Daarnaast zijn de gelden uit de algemene uitkering niet geoormerkt. En zijn wij als gemeente zelf verantwoordelijk voor de allocatie hiervan. Dat we onder de 'norm' blijven, wilt niet zeggen dat we winst maken.

Versterken van de sociale basis

De beste mogelijkheid om kosten te beheersen is voorkomen dat mensen zorg nodig hebben; werken aan preventie. Voor wat betreft de Wmo is dat lastig. Ouder worden kan ondanks alle vooruitgang, niet worden geremd en komt nog altijd met gebreken, waarvoor soms ondersteuning of zorg nodig is. We kunnen wel inzetten op het verminderen van eenzaamheid dmv het organiseren van de ontmoeting en versterken van de informele zorg.

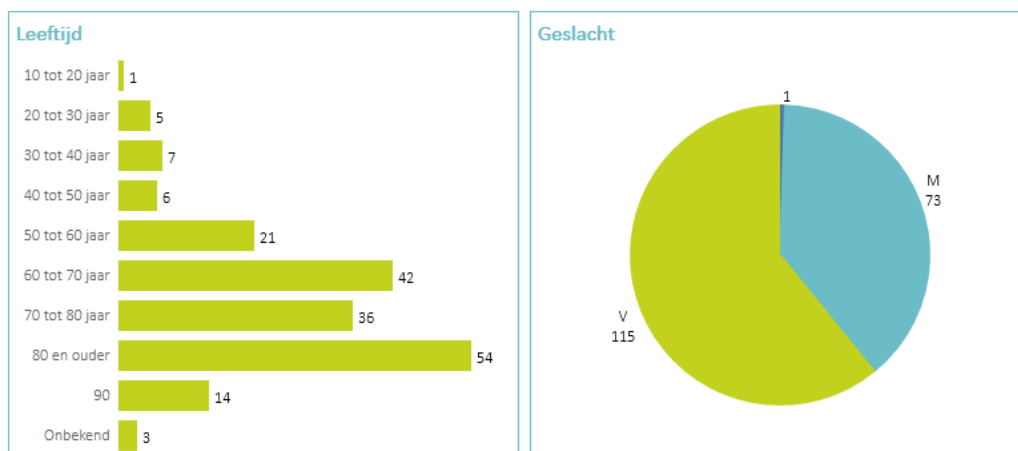
Bij jeugdzorg ligt dat anders. Jongeren worden steeds zelfstandiger en hebben steeds minder zorg en ondersteuning nodig. Als ouder investeer je in de zelfstandigheid van je kinderen. Dat kinderen steeds minder zorg nodig hebben maakt echter niet dat je je als ouder minder zorgen maakt. Het spreekwoord luidt niet voor niets 'kleine kinderen kleine zorgen grote kinderen grote zorgen'.

Voorkomen dat mensen zorg nodig hebben is precies waar we op hebben ingezet met de beweging in het sociaal domein. Tijdens de informatiebijeenkomst laten wij u zien wat de effecten zijn van de ingezette projecten in de sociale basis. U hoort de verhalen van inwoners, hulpverleners, ervaringsdeskundigen en ondernemers met daarbij een duiding van de maatschappelijke en financiële effecten.

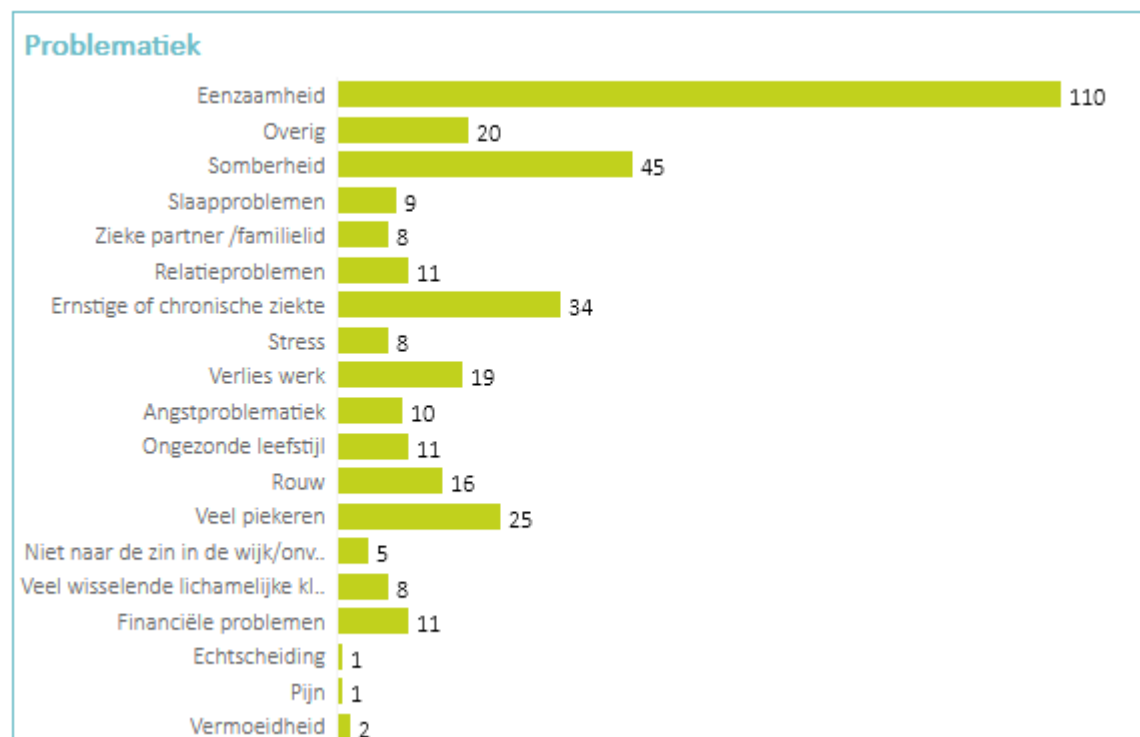
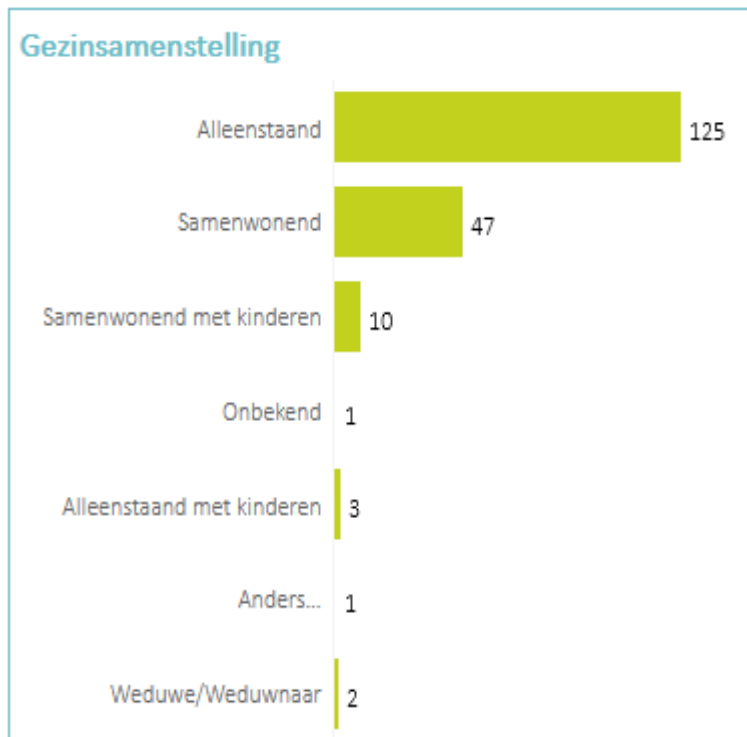
Financiële duiding pilotprojecten (obv Q3 2024)

1. Welzijn op recept (WoR)

Momenteel zijn er in totaal 213 cliënten geweest, waarvan 166 afgerond momenteel. We zien dat het merendeel van de cliënten ouderen zijn met eenzaamheidsproblematiek. Dit is ook een hulpvraag die landelijk veelal geconstateerd wordt bij de oudere populatie in onze maatschappij. *De gegevens in de onderstaande grafieken zijn uit september en bevatten daarom een lager totaal aantal.*

Uit de gegevens blijkt dat de cliënten populatie vooral bestaat uit ouderen (60+). Het grotendeel van de cliënten is alleenstaand. Dit vertaalt zich dan ook weer in de grootste hulpvraag/problematiek welke naar voren komt bij deze pilot, namelijk eenzaamheid.

De insteek van de pilot Welzijn op Recept is dat de cliënt minder vaak naar o.a. huisarts gaat. De maatschappelijke en financiële besparing zit gedeeltelijk elders in de keten. De welzijnscoach wordt momenteel volledig vanuit de gemeente betaald, terwijl de huisarts en zorgverzekeraar ook profijt hebben van deze inzet. Wij zijn hierover in gesprek via het netwerk rondom het Integraal Zorg Akkoord (IZA).

Volgens het concept WOR is een besparing (voor de gemeente) tussen de 761 en de 865 euro per afgeronde casus.

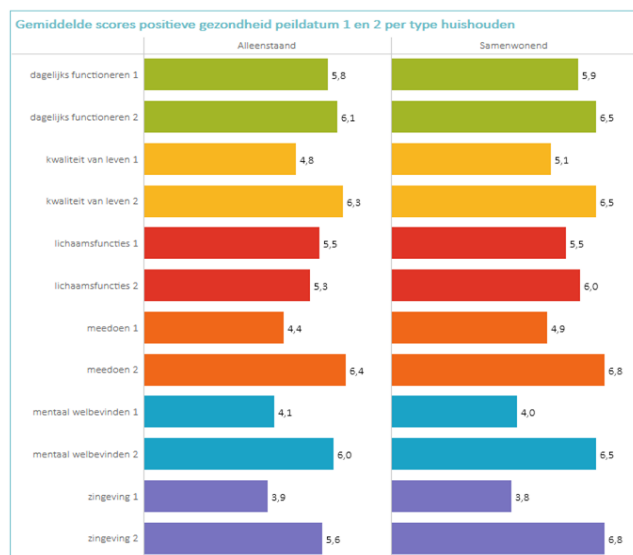
Deze pilot is gestart in 2022. In deze periode waren de gemiddelde kosten €70.000 per jaar. De totale kosten t/m 2024 zijn €167.821. In 2023 zijn deze kosten betaald vanuit het GALA en in 2024 vanuit het GALA en IZA. Als we rekenen met de besparing per afgerond traject (de cijfers vanuit WoR zelf, dit zijn 761 en 865 → gemiddeld 813 euro), zien we de volgende besparing:

€813 x 166 cliënten = €134.958. Met een besparing van 135K en kosten van 168K, is de 'netto' investering €33.000.

Daarnaast worden de gemiddelde kosten vanuit het VWS geschat op €73.000 per jaar voor gemiddeld 50 cliënten. Roerdalen heeft een hoger aantal cliënten, 213, in 2 jaar tijd voor vergelijkbare kosten. Dit maakt de pilot in deze gemeente een stuk effectiever dan het gemiddelde.

Naast de financiële kant is er ook nog het gezondheidsaspect van deze pilot. In deze pilot worden verschillende gezondheidsaspecten gemonitord. In de volgende gezondheidsindicatoren zijn we een stijging:

- Dagelijks functioneren
- Kwaliteit van leven
- Meedoen
- Mentaal welbevinden
- Zingeving

Bij lichamelijk functioneren zien we geen gemiddelde een stijging in de kwaliteit (dit kan mogelijk komen door gemiddelde leeftijd van de cliënten).

Daarnaast heeft de pilot ook nog een positief effect op:

- Vrijwilligers voor gemeente Roerdalen, ongeveer 25 personen. Bijv. maatjes voor eenzamen, wensbus, huiskamer Plus etc. ;

- Mensen die in spoor 2 zaten, door ander werk te kiezen niet van een uitkering afhankelijk zijn;
- Minder aanspraak op WMO doordat mensen weer fit worden en bijv. huishouden kunnen blijven doen;
- Inwoners langer thuis door opbouw sociaal netwerk;
- Preventie gedwongen schuldhulpverlening;
- Imago gemeente.

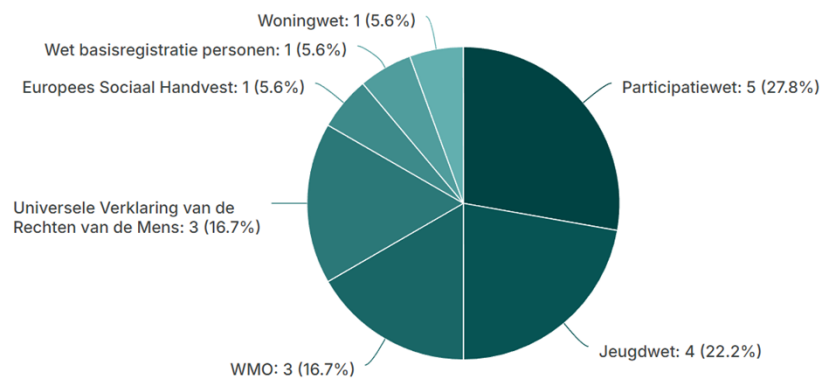
2. Doorbraakmethode

Momenteel zijn er in deze pilot 16 casussen in behandeling, waarvan 11 afgerond. Totale kosten zijn €15.792, gemiddeld €1.436 per afgeronde casus. De totaal bespaarde kosten zijn €486.410, dwz gemiddeld €44.219 per casus.

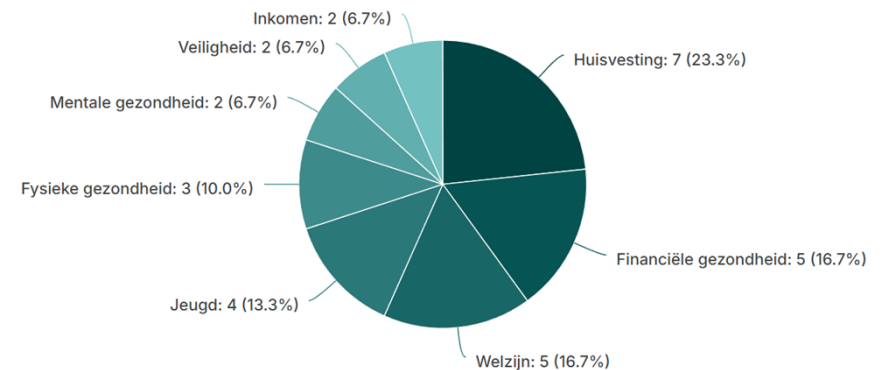
Kanttekening: de kostenbesparing gaat uit van een geëscaleerde situatie. Dit zijn altijd aannames en naast de besparing kunnen er nog steeds bestaande kosten zijn voor de cliënt(en).

In onderstaande overzichten is te zien in welke domeinen de casussen vallen en welke wetgeving ermee gemoeid is.

Gebruikte wetten

Doorbraak per domein

3. Inzet ervaringsdeskundigen in Roerdalen

De pilot Inzet Ervaringsdeskundigheid is gestart in 2022. Het eerste jaar is geïnvesteerd in het vinden van mensen, faciliteren van de ontmoeting, verbinden met het sociaal team en andere initiatieven en trainen en ontwikkelen van ervaringswerkers. Vanaf dit jaar werken de lokale ervaringswerkers zelfstandig.

De impact van deze pilot is berekend middels de MAEX tool. MAEX geeft inzicht in de waarde en behoeften van maatschappelijke initiatieven uit de stad en stimuleert bedrijven, overheden en fondsen om bij te dragen aan deze initiatieven. MAEX biedt een manier om op een directe en toegankelijke wijze maatschappelijke impact zichtbaar te maken. Middels deze tool zijn de volgende resultaten naar voren gekomen:

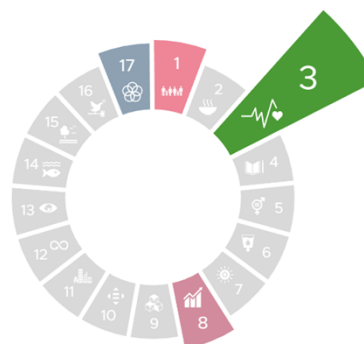
Social handprint Uitgebreid ⓘ

Indicatie impactwaarde: ⓘ
€270.000

Inwoners weer mee laten doen(deze opnieuw invullen of aanvullen)

We bereiken dat bewoners die weinig contacten hebben en een overload aan uitdagingen, elkaars steunsysteem worden. Daarnaast bereiken we dat last en overlast door deze bewoners beperkt wordt.

> Bekijk de methodologie en verantwoording

De tool wijst deze pilot toe aan goede gezondheid en welzijn en het draagt bij aan:

- sociale contacten verzorgen gericht op voorkomen van eenzaamheid
- doorverwijzen naar professionele hulp
- lotgenotencontact - fysieke bijeenkomst
- voorlichting geven over alcoholgebruik
- voorlichting geven over (soft)drugsgebruik
- voorlichting geven over een gezonde levensstijl - algemeen
- informele zorg bieden

We werken i.s.m. met de MER SD aan activering van inwoners met een uitkering. Het inzetten van de ervaringswerkers met een uitkering heeft een grote maatschappelijke waarde voor de leefbaarheid en sociale samenhang in Roerdalen. Daarnaast zorgt deze aanpak ervoor dat de ervaringswerker weer meedoet in de samenleving, waardoor hij minder gebruik maakt van zorg en ondersteuning. De kosten van deze pilot zijn nu ongeveer €50.000 jaarlijks.